

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Ochrona klimatu i atmosfery

Warszawa 2013

Skutecznie i efektywnie wspieramy działania na rzecz środowiska.

NFOŚiGW – lider systemu finansowania ochrony środowiska i gospodarki wodnej nastawiony na EFEKT.

Poprawa stanu środowiska i zrównoważone gospodarowanie jego zasobami przez stabilne, skuteczne i efektywne wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw służących środowisku.

Misja, wizja i cel generalny NFOŚiGW sformułowane w „Strategii działania NFOŚiGW na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.”

Komisja Europejska wdraża politykę zmierzającą do przeciwdziałania ocieplaniu się klimatu. Kluczowe kierunki tej polityki wyznacza **pakiet energetyczno-klimatyczny**, który zawiera następujące elementy:

- zwiększenie do 2020 roku efektywności energetycznej o 20% w stosunku do „scenariusza bazowego”;
- zwiększenie do 2020 roku udziału energii ze źródeł odnawialnych do 20% całkowitego zużycia energii finalnej w UE;
- zmniejszenie do 2020 roku emisji gazów cieplarnianych o co najmniej 20%, w porównaniu do 1990 roku, z możliwością wzrostu tej wielkości nawet do 30%, pod warunkiem, że inne kraje rozwinięte zobowiążą się do porównywalnej redukcji emisji, a wybrane kraje rozwijające się wniosą odpowiedni wkład na miarę swoich możliwości redukcyjnych.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW) jest zaangażowany we **wszystkie** działania zmierzające do wypełnienia określonych dla Polski celów pakietu energetyczno-klimatycznego. Są one dla naszego kraju zindywidualizowane (zgodnie z ustaleniami negocjacyjnymi) i określane szczegółowo w przyjętych oraz opracowywanych politykach i strategiach. Celem naszych prac jest wypełnianie zobowiązań wynikających z dyrektyw i ustaw zawierających transpozycję prawa UE do prawa polskiego. Odpowiadając na współczesne wyzwania sektora energetycznego, będące w ścisłym związku z ochroną środowiska i zrównoważonym rozwojem, NFOŚiGW przyjął dwa priorytetowe kierunki działań. Kompleksowo wspiera inwestycje w rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE) pochodzącej ze słońca, wiatru, wody, ziemi lub biomasy, a równoległe działa na rzecz poprawy efektywności energetycznej – począwszy od energochłonnych procesów przemysłowych, poprzez poprawę zarządzania energią w budynkach użyteczności publicznej, a kończąc na rozwiązaniach dla polskich rodzin inwestujących w energooszczędne domy. NFOŚiGW wpisuje się w realizację zadań „Polityki energetycznej Polski do 2030 roku” w szczególności w zakresie poprawy efektywności energetycznej, a także rozwoju odnawialnych źródeł energii. Działania i programy priorytetowe NFOŚiGW, których realizacja przyczynia się do wypełniania przez Polskę zobowiązań unijnego pakietu energetyczno – klimatycznego obejmują m.in.:

- realizowane przy udziale środków pomocowych – unijnych (PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko) oraz NMF – Norweski Mechanizm Finansowy i MF EOG – Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego;

- realizowane w ramach Krajowego systemu zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme), dla którego Narodowy Fundusz jest Krajowym operatorem;
- realizowane ze środków statutowych i pozyskanych przez Narodowy Fundusz.

Są one kierowane do szerokiego grona beneficjentów – zarówno do samorządów jak i przedsiębiorców.

Środki finansowe będące w dyspozycji NFOŚiGW przeznaczone na dofinansowanie poprzez dotacje i pożyczki projektów, których realizacja zmierza do wypełniania przez Polskę postanowień pakietu energetyczno-klimatycznego

- Przeznaczone na dotacje środki uzyskane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności w ramach działań IX osi priorytetowej PO IiŚ „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna” (działania 9.1 – 9.3) oraz IV osi priorytetowej PO IiŚ „Przedsięwzięcia dostosowujące przedsiębiorstwa do wymogów ochrony środowiska” (działania 4.2, 4.3, 4.5, dla których NFOŚiGW jest instytucją wdrażającą).
- Przeznaczone na dotacje środki uzyskane w ramach MF EOG oraz NMF w perspektywach 2004-2009 (programy zakończone) oraz 2009-2014 (Program Operacyjny PL04 „Oszczędzanie energii i promowanie odnawialnych źródeł energii”).
- Przeznaczone na dotacje i pożyczki wpływy z opłat zastępczych i kar (uiszczane przez przedsiębiorstwa energetyczne, odbiorców końcowych oraz domy maklerskie za niedopełnienie minimalnych dostaw energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii i kogeneracji), o których mowa w ustawie Prawo energetyczne.
- Przeznaczone na dotacje i pożyczki wpływy z opłat zastępczych i kar (uiszczane przez przedsiębiorstwa energetyczne, odbiorców końcowych oraz domy maklerskie, które nie skorzystały z rozwiązania alternatywnego w postaci uzyskania i przedłożenia do umorzenia Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki świadectw efektywności energetycznej o określonej wartości), o których mowa w ustawie o efektywności energetycznej.
- Przeznaczone na dotacje przychody ze sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ wg Protokołu z Kioto do Ramowej Konwencji Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu, (uprawnienia – jednostki AAU – Assigned Amount Unit – przyznanej emisji CO₂ w systemie ONZ).

NFOŚiGW od lipca 2009 roku jest Krajowym operatorem Systemu zielonych inwestycji i zarządza (przy udziale Rady Konsultacyjnej i pod nadzorem Ministra Środowiska) środkami uzyskanymi ze sprzedaży uprawnień. Tworzy i wdraża w tym zakresie programy priorytetowe Systemu zielonych inwestycji dla realizacji zadań związanych z efektywnym zarządzaniem energią w budynkach użyteczności publicznej, w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych, budową bądź modernizacją biogazowni rolniczych, energetycznym wykorzystaniem biomasy, podłączaniem energetyki wiatrowej, rozwojem ciepłownictwa, wspieraniem energooszczędnego oświetlenia ulicznego oraz niskoemisyjnego transportu miejskiego.

- Przeznaczone na pożyczki środki statutowe NFOŚiGW.

Forum „Energia – Efekt – Środowisko”

Dla pogłębiania wiedzy, właściwego przygotowania i promocji zagadnień oraz konsultacji przygotowywanych programów priorytetowych NFOŚiGW w obszarze ochrony klimatu (efektywności energetycznej i energooszczędności a także odnawialnych źródeł

energii i ograniczania emisji gazów cieplarnianych) realizujemy (od stycznia 2009 r.) inicjatywę programową Forum „Energia – Efekt – Środowisko”.

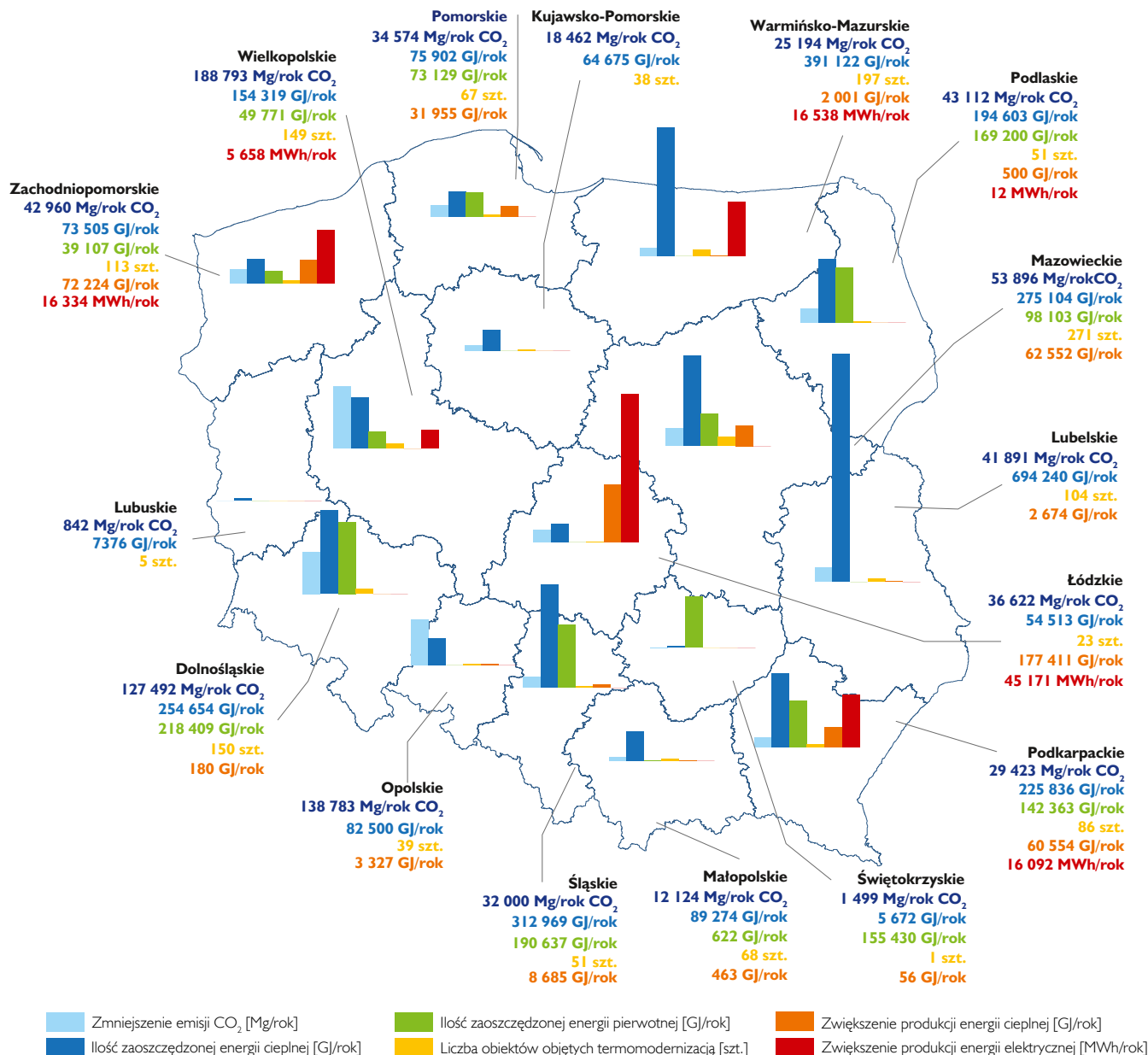
Spotkania Forum „Energia – Efekt – Środowisko” to:

- konsultacje pomysłów NFOŚiGW (jako projektów naszych programów priorytetowych) w obszarze ochrony klimatu i atmosfery, poprawy efektywności energetycznej i energooszczędności:
 - gospodarka niskoemisyjna,
 - efektywne wykorzystanie energii, w tym systemy energooszczędnego oświetlenia,
 - inteligentne sieci energetyczne oraz rozproszone odnawialne źródła energii,
 - dopłaty do budownictwa energooszczędnego,
 - ekologiczne formy transportu,
 - generator koncepcji ekologicznych (Gekon – program wspólny z Narodowym Centrum Badań i Rozwoju).
- promocja zagadnień, wymiana informacji i pogłębianie wiedzy w zakresie ochrony klimatu, energetyki i zasobów, a co za tym idzie zrównoważonego rozwoju i zrównoważonego korzystania z energii i zasobów.

Umowy zawarte w 2012 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery wg form finansowania

Wyszczególnienie	Liczba umów	Kwota umów (tys. zł)	Wartość kosztorysowa przedsięwzięć (tys. zł)	Udział środków Narodowego Funduszu (%)
Pożyczki	5	77 578	1 15 212	67,3
w tym:				
Udostępnione środki finansowe WFOŚiGW	1	5 910	7 980	74,1
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	98	163 522	465 489	35,1
Dotacje na realizację zadań bieżących	6	3 461	4 067	85,1
Finansowanie mieszane	280	622 213	874 534	71,1
Pożyczki	151	389 338	874 534	44,5
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	129	232 870		26,6
Dotacje na realizację zadań bieżących	1	5		0,0
Dotacje mieszane	4	7 883	22 899,35	34,4
Dotacje na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych	4	7 675	22 899,35	33,5
Dotacje na realizację zadań bieżących	4	208		0,9
Razem	393	874 657	1 482 201	59,0

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2012 r. w zakresie ochrony klimatu i atmosfery.

Efekty ekologiczne z umów zawartych i zakończonych w 2012 r. w dziedzinie ochrony klimatu i atmosfery i efektywnego wykorzystania energii w przedsiębiorstwach.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1.	Zmniejszenie emisji CO ₂	Mg/rok	509 257	35 834
2.	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą	GJ/rok	2 501 755	8 641
3.	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	891 420	–
4.	Zwiększenie produkcji energii ciepłej	GJ/rok	422 581	1 381
5.	Zwiększenie produkcji energii elektrycznej	MWh/rok	99 793	12 002
6.	Długość wybudowanej/przebudowanej sieci ciepłowniczej	km	0,2	–
7.	Liczba budynków objętych termomodernizacją	szt.	1 363	8
8.	Ocieplenie przegród zewnętrznych (ścian, stropów, dachów)	m ²	2 591 776	9 130
9.	Moc zainstalowanych kolektorów słonecznych	MWt	192	–

Priorytet IX PO liŚ „Infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku i efektywność energetyczna”

Celem Priorytetu IX jest zmniejszenie oddziaływania sektora energetyki na środowisko. Wsparcie uzyskują działania obejmujące zwiększenie stopnia wykorzystania energii pierwotnej w sektorze energetycznym i obniżenie energochłonności sektora publicznego oraz zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych. Narodowy Fundusz pełni funkcję Instytucji Wdrażającej dla działań 9.1, 9.2 i 9.3 Priorytetu IX PO liŚ:

- Działanie 9.1 – Wysokosprawne wytwarzanie energii;
- Działanie 9.2 – Efektywna dystrybucja energii;
- Działanie 9.3 – Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej/plany gospodarki niskoemisyjnej.

Do końca grudnia 2012 r. wartość kosztorysowa dla 98 podpisanych umów o dofinansowanie wynosi 2.869.329 tys. zł, w tym 1.388.216 tys. zł to środki UE. W 2012 r. zawarto 19 umów o wartości kosztorysowej 678.354 tys. zł, w tym środki UE 328.439 tys. zł.

Planowane do uzyskania efekty ekologiczne i rzeczowe z umów zawartych w Narodowym Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w 2012 r. w zakresie ochrony klimatu i atmosfery.

Poz.	Efekt ekologiczny/rzeczowy	Jednostka miary	Wielkość efektu	
			z umów zawartych	z umów zakończonych
1.	Ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych	MWh/rok	21 495	19 840
2.	Zmniejszenie zużycia energii pierwotnej	GJ/rok	245 352	–
3.	Zmniejszenie zapotrzebowania na energię ciepłą	GJ/rok	454 510	–
4.	Moc zainstalowana energii elektrycznej	MWh	12	8
5.	Moc zainstalowana energii ciepłej	MWh	92	7
6.	Długość wybudowanej/przebudowanej sieci ciepłowniczej	tony/rok	167	–
7.	Liczba obiektów objętych termomodernizacją	szt.	50	30

Plany i cele do realizacji wg Strategii działania na 2013-2016

Kierunki działania w obszarze ochrony klimatu i atmosfery wynikają ze „Strategii działania NFOŚiGW na lata 2013-2016 z perspektywą do 2020 r.”. W Strategii zapisano Priorytet 3: Ochrona atmosfery, obejmujący działania: poprawa jakości powietrza, poprawa efektywności energetycznej, wspieranie rozproszonych, w tym odnawialnych źródeł energii.

Zakłada się finansowanie głównie zadań związanych z przeciwdziałaniem zmianom klimatu, w tym ze zmniejszeniem/uniknięciem emisji gazów cieplarnianych oraz poprawą jakości powietrza. Redukcja/uniknięcie emisji gazów cieplarnianych związana jest między innymi z realizacją zadań polegających na zwiększeniu efektywności wykorzystania energii oraz wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii.

Realizacja zrównoważonego rozwoju gospodarki będzie możliwa poprzez wsparcie zmian w kierunku gospodarki niskoemisyjnej, efektywnie korzystającej z zasobów środowiska. Uwarunkowaniami, które należy uwzględnić przy formułowaniu obszarów wsparcia są: ograniczenia wykorzystania zasobów energetycznych, w tym uniezależnienie od węgla, uwarunkowania klimatyczno-geograficzne rozwoju odnawialnych źródeł energii, stan techniczny sieci energetycznych, zaostżenia regulacji klimatycznych oraz jakość powietrza. Podkreślić należy, iż w celu ochrony powietrza niezbędna jest synergia działań w ramach wielu polityk i sektorów, zarówno w skali lokalnej, jak i globalnej. Zwłaszcza istotne jest zapewnienie spójności działań na rzecz ochrony powietrza z zadaniami mającymi na celu przeciwdziałanie zmianom klimatu.

Kierunki działania NFOŚiGW

- Wspieranie dziedzin (w tym: niskoemisyjna i zasobooszczędna gospodarka, ochrona klimatu, ekoinnowacje);
- Wspieranie sektorów (jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa, gospodarstwa domowe);
- Instrumenty finansowe i struktury finansowania (tworzenie instrumentów, zaangażowanie strony trzeciej, partnerstwo publiczno-prywatne, zwiększenie udziału finansowania zwrotnego, pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania);
- Struktury organizacyjne i sposoby działania (bezpośrednie dofinansowanie, instytucja wdrażająca, Fundusz funduszy);

- Kwantyfikacja celów (monitorowanie osiągania zakładanych mierników i szybka reakcja).

Zamierzenia NFOŚiGW

- Realizacja priorytetów środowiskowych, w tym Priorytetu 3 Strategii NFOŚiGW: Ochrona atmosfery, obejmującego działania: poprawa jakości powietrza, poprawa efektywności energetycznej, wspieranie rozproszonych, w tym odnawialnych źródeł energii;
- Kontynuacja rozpoczętych programów związanych z: wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii i obiektów wysokosprawnej kogeneracji oraz programów z zakresu Systemu zielonych inwestycji GIS i IX priorytetu PO IiS działania 9.1, 9.2, 9.3;
- Rozpoczęcie realizacji programów obejmujących przedsięwzięcia kompleksowe, racjonalizujące zużycie energii i optymalizujące wykorzystanie zasobów i energii pierwotnej, promujące wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, wspierające likwidację niskiej emisji i inteligentne sieci energetyczne.

Źródła finansowania działań

- środki statutowe NFOŚiGW – opłaty za gospodarcze korzystanie ze środowiska i kary za przekraczanie warunków wprowadzania zanieczyszczeń do środowiska;
- środki pochodzące z opłat zastępczych i kar naliczanych przez Urząd Regulacji Energetyki;
- środki ze sprzedaży uprawnień do emisji CO₂ wg Protokołu z Kioto w ramach „Rachunku klimatycznego”;
- środki unijne z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, w ramach priorytetów, dla których NFOŚiGW jest Instytucją Wdrażającą;
- Mechanizm Finansowy EOG oraz Norweski Mechanizm Finansowy.

Zapraszamy na naszą stronę internetową www.nfosigw.gov.pl, a także do naszej siedziby w Warszawie.
Jesteśmy do Państwa dyspozycji.

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
02-673 Warszawa, ul. Konstruktorska 3a
tel. (+48 22) 45 90 100, 370
e-mail: fundusz@nfosigw.gov.pl

Wydrukowano na papierze ekologicznym